USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2021/1685

ze dne 29. dubna 2021

o udělení absolutoria za plnění rozpočtu agentur Evropské unie na rozpočtový rok 2019: výkonnost, finanční řízení a kontrola

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na svá rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu agentur Evropské unie na rozpočtový rok 2019,

— s ohledem na zprávu Komise o opatřeních následujících po udělení absolutoria za rozpočtový rok 2018 (COM (2020)0311),

— s ohledem na výroční zprávu Účetního dvora o agenturách za rozpočtový rok 2019 spolu s odpověďmi agentu ([1]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 ([2]), a zejména na články 68 a 70 tohoto nařízení,

— s ohledem na články 32 a 47 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1271/2013 ze dne 30. září 2013 o rámcovém finančním nařízení pro subjekty uvedené v článku 208 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ([3]),

— s ohledem na nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/715 ze dne 18. prosince 2018 o rámcovém finančním nařízení pro subjekty zřízené podle SFEU a Smlouvy o Euratomu a uvedené v článku 70 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ([4]), a zejména na článek 105 tohoto nařízení,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanoviska Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0100/2021),

A. vzhledem k tomu, že toto usnesení obsahuje pro každý ze subjektů uvedených v článku 70 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 připomínky horizontální povahy, které doprovázejí rozhodnutí o udělení absolutoria v souladu s článkem 262 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 a článkem 3 přílohy V jednacího řádu Evropského parlamentu;

B. vzhledem k tomu, že toto usnesení rovněž obsahuje pro Zásobovací agenturu Euratomu připomínky horizontální povahy, které doprovázejí rozhodnutí o udělení absolutoria v souladu s článkem 262 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 a článkem 3 přílohy V jednacího řádu Evropského parlamentu;

C. vzhledem k tomu, že agentury Unie by se měly zaměřit na úkoly s jasnou evropskou přidanou hodnotou a organizace takových úkolů by měla být optimalizována, aby se zabránilo překrývání činností, což je v nejlepším zájmu daňových poplatníků Unie;

1. vítá pokrok, kterého agentury dosáhly ve svém úsilí reagovat na požadavky a doporučení vyjádřené v rámci předchozího každoročního postupu udělování absolutoria;

2. zdůrazňuje, že agentury mají značný vliv na tvorbu politik, rozhodování a přípravu a provádění programů v oblastech, které mají zásadní význam pro každodenní životy Unie (například zdraví, bezpečnost, zabezpečení, svoboda a spravedlnost); znovu připomíná význam agentur při naplňování konkrétních politických potřeb a posilování evropské spolupráce; konstatuje, že agentury mohou rovněž působit jako průkopníci při řešení krizových situací nebo dlouhodobých společenských výzev;

([1]) Úř. věst. C 351, 21.10.2020, s. 7. Výroční zpráva EÚD o agenturách EU za rozpočtový rok 2019: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/AGENCIES_2019/agencies_2019_CS.pdf.
([2]) Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1.
([3]) Úř. věst. L 328, 7.12.2013, s. 42.
([4]) Úř. věst. L 122, 10.5.2019, s. 1.

3. s uspokojením konstatuje, že podle výroční zprávy Účetního dvora o agenturách Unie za rozpočtový rok 2019 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) vydal Účetní dvůr výrok auditora bez výhrad ohledně spolehlivosti účetní závěrky všech agentur; dále konstatuje, že u všech agentur vydal Účetní dvůr výrok bez výhrad o legalitě a správnosti příjmů, na nichž se účetní závěrka zakládá; shledává, že v případě všech agentur vydal Účetní dvůr výrok bez výhrad o legalitě a správnosti plateb, na nichž se zakládá účetní závěrka, kromě Agentury Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) a Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO), u nichž vydal výrok s výhradou o legalitě a správnosti plateb;

4. konstatuje, že rozpočty pro 32 decentralizovaných agentur Unie činily na rok 2019 dohromady přibližně 2 854 000 000 EUR v prostředcích na závazky, což ve srovnání s rokem 2018 představuje nárůst asi o 10,29 %, a 2 570 000 000 EUR v prostředcích na platby, což ve srovnání s rokem 2018 představuje nárůst o 8,88 %; navíc konstatuje, že z těchto 2 570 000 000 EUR v prostředcích na platby bylo asi 1 920 000 000 EUR financováno ze souhrnného rozpočtu Unie, což představuje 74,75 % celkových finančních prostředků agentur v roce 2019 (ve srovnání se 72,16 % v roce 2018); dále bere na vědomí, že přibližně 649 000 000 milionů EUR bylo financováno z poplatků a přímých příspěvků od zúčastněných zemí (pokles o 1,22 % ve srovnání s rokem 2018);

Hlavní rizika a doporučení zjištěná Účetním dvorem

5. konstatuje, že podle své zprávy považuje Účetní dvůr celkové riziko pro spolehlivost účetních závěrek agentur, které jsou založeny na mezinárodně uznávaných účetních standardech, za stejně nízké, jako bylo v roce 2018;

6. konstatuje, že podle své zprávy považuje Účetní dvůr celkové riziko pro legalitu a správnost příjmů, na nichž se zakládají účetní závěrky agentur, u většiny agentur za nízké a za střední považuje toto riziko u částečně samofinancovaných agentur, na něž se vztahují zvláštní ustanovení týkající se vybírání poplatků a dalších příspěvků, jako tomu bylo v roce 2018;

7. konstatuje, že Účetní dvůr považuje celkové riziko pro legalitu a správnost plateb, na nichž se zakládají účetní závěrky agentur, za střední, přičemž u jednotlivých rozpočtových hlav se toto riziko pohybuje v rozmezí od nízkého po vysoké; konstatuje, že riziko pro hlavu I (výdaje na zaměstnance) je obecně nízké, pro hlavu II (administrativní výdaje) se riziko považuje za střední a pro hlavu III (provozní výdaje) je riziko považováno za nízké až vysoké v závislosti na jednotlivých agenturách a na povaze jejich provozních výdajů; poukazuje na to, že vysoké riziko obvykle vyplývá ze zadávání veřejných zakázek a z grantových plateb, které zahrnují velké částky; konstatuje, že Účetní dvůr zjistil, že i když se kontroly týkající se grantů obecně zlepšily, nejsou vždy plně účinné;

8. bere na vědomí hlavní oblasti připomínek Účetního dvora, které se zaměřují na:

   — řízení zadávání veřejných zakázek, jež je i nadále oblastí nejnáchylnější k chybám;

   — postupy pro přijímání zaměstnanců a střety zájmů u zaměstnanců odcházejících z agentur Unie do soukromého sektoru, které musejí agentury lépe řídit;

   — rozpočtové řízení, v němž Účetní dvůr zjistil několik nedostatků;

9. vítá skutečnost, že Účetní dvůr prohlásil, že agentury ve většině případů přijaly nápravná opatření s cílem řešit připomínky auditů z předchozích let, a vyzývá agentury v oblasti SVV, aby i nadále pokračovaly ve svém úsilí v návaznosti na připomínky Účetního dvora;

Rozpočtové a finanční řízení

10. vyjadřuje politování nad tím, že míra podrobností uvedených ve zprávách o plnění rozpočtu se u několika agentur liší od většiny ostatních, což dokazuje, že jsou zapotřebí jasnější a standardizovanější pokyny k rozpočtovému výkaznictví agentur a že agentury musí vysvětlit výrazné odchylky od původního rozpočtu nebo plánu pracovních míst; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné, aby všechny agentury zlepšily své kapacity v otázce plánování; lituje odpovědi Komise na žádost, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria automaticky poskytovala oficiální rozpočet (v prostředcích na závazky a v prostředcích na platby) a údaje o zaměstnancích (plán pracovních míst zahrnující stálé zaměstnance, smluvní zaměstnance a vyslané národní odborníky k 31. prosinci dotčeného roku) pro 32 decentralizovaných agentur, jelikož uvedené pokyny (což jsou ve skutečnosti šablony poskytující vedení spíše ohledně formy než obsahu) nejsou dostatečné k řešení rozdílů ve výpočtech mezi zprávami; opakuje žádost Komisi, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria poskytla oficiální rozpočet a údaje o zaměstnancích za každou agenturu a aby poskytla konsolidované údaje za všechny decentralizované agentury, na něž se vztahuje udělování absolutoria Parlamentem;

11. domnívá se, že při zřizování budoucích agentur by měla být věnována větší pozornost relevanci a soudržnosti, zejména v souvislosti s překrývajícími se oblastmi pravomocí;

12. domnívá se, že zdroje by měly být přidělovány pružněji na základě potřeby nebo naléhavosti;

13. zdůrazňuje, že z hlediska demokratické odpovědnosti agentur je důležitá transparentnost a povědomí občanů o existenci agentur Unie; domnívá se, že zásadní význam má využitelnost a snadnost použití zdrojů a údajů agentur; požaduje tudíž, aby bylo posouzeno, jak se v současnosti prezentují a zpřístupňují údaje a zdroje a jak je pro občany snadné je identifikovat, rozpoznat a používat;

14. vyjadřuje znepokojení nad velmi vysokou mírou přenosů v některých agenturách, což by mohlo naznačovat různé nedostatky, včetně nedostatečného rozpočtového plánování, což je v rozporu se zásadou ročního rozpočtu;

Výkonnost

15. vítá skutečnost, že Komise přijala doporučení z postupu udělování absolutoria za minulý rok, a to dále rozvíjet a uplatňovat zásadu sestavování rozpočtu podle výkonnosti, a z toho vyplývající zlepšení jednotného programového dokumentu a konsolidovaných výročních zpráv o činnosti;

16. vítá skutečnost, že Účetní dvůr zveřejnil vůbec první horizontální audit výkonnosti všech agentur Unie pod názvem „Zvláštní zpráva 22/2020: Budoucnost agentur EU – je zde potenciál pro větší flexibilitu a spolupráci“ ([5]);

17. bere na vědomí hlavní připomínky Účetního dvora, zejména skutečnost, že agentury se zabývají aktuálními společenskými tématy a mají vysoký potenciál pro budoucí rozvoj a vysokou úroveň odborných znalostí;

18. souhlasí s Účetním dvorem v tom, že navzdory skutečnosti, že agentury plní důležité úkoly ve všech oblastech našeho každodenního života, je zjevně obtížné budovat důvěru u jednotlivých občanů; v této souvislosti zdůrazňuje otázku odpovědnosti, transparentnosti a dokonce i účinnosti a mimoto také nedostatečné veřejné informovanosti, neboť občanům zůstávají agentury víceméně neznámé a ve sdělovacích prostředcích se objevují pouze zprávy o negativních incidentech;

19. oceňuje a dále podporuje stále užší spolupráci mezi agenturami v oblasti zaměstnanosti, sociálních věcí a sociálního začleňování s cílem zlepšit součinnost, zajistit doplňkovost a sdílení zdrojů; zdůrazňuje význam a přínos každé agentury v jejím oboru a nezávislost agentur; uznává, že čtyři agentury uspořádaly společné schůze s konkrétním cílem sladit své metodiky ukazatelů výkonnosti v návaznosti na doporučení Komise obdržené v roce 2019 na základě hodnocení čtyř agentur z roku 2017 (doporučení č. 5, SWD(2019)0159);

20. zdůrazňuje závěr zvláštní zprávy Účetního dvora nazvané „Budoucnost agentur EU“ spočívající v tom, že informace o výkonnosti agentur Unie jsou nedostatečné; naléhavě vyzývá agentury, aby posílily odpovědnost za svou výkonnost; očekává, že všechny agentury Unie budou co nejlépe spolupracovat s Komisí a Účetním dvorem při poskytování informací o výkonnosti;

21. bere na vědomí zjištění Účetního dvora uvedené v jeho zprávě „Budoucnost agentur EU“ a týkající se skutečnosti, že agentury měří výkonnost prostřednictvím klíčových ukazatelů výkonnosti a že Komise vydala v roce 2015 k těmto klíčovým ukazatelům pokyny určené pro ředitele agentur; s politováním konstatuje, že ukazatele používané v praxi se týkají zejména plnění ročního pracovního programu agentury, rozpočtu a řízení lidských zdrojů, obvykle však neumožňují hodnocení výsledků celkové výkonnosti agentury ani účinnosti a účelnosti agentury při plnění jejího mandátu; vyzývá agentury, aby spolupracovaly na lepším využívání klíčových ukazatelů výkonnosti s cílem zajistit, aby se v rámci postupu udělování absolutoria zaměřovaly nejenom na dodržování předpisů, ale více také na výkonnost; vyzývá agentury, aby pokračovaly ve vytváření ukazatelů, které budou měřit jejich přínos k uplatňování politik Unie; naléhavě vyzývá agentury, aby tyto ukazatele pravidelně přezkoumávaly a aktualizovaly; vyzývá Komisi, aby přijala centralizovaný soubor pokynů pro podávání zpráv a stanovování klíčových ukazatelů výkonnosti s cílem zajistit řádné měření výkonnosti agentur;

22. konstatuje, že Účetní dvůr se snaží určit podmínky potřebné k tomu, aby agentury mohly dosáhnout svých cílů, zdůrazňuje však potřebu větší finanční a politické flexibility a strukturálnějšího a soudržnějšího modelu řízení, v němž by se informace o výkonnosti zaměřovaly spíše na výstupy než na přínos k provádění politik;

([5]) Úř. věst. C 358, 26.10.2020, s. 6.

23. připomíná, že společný přístup stanoví, že každá agentura Unie by měla být hodnocena každých pět let, že Komise by měla být odpovědná za organizaci hodnocení a že v každém druhém hodnocení by mělo být uplatňováno ustanovení o skončení platnosti; s politováním konstatuje, že zakládající nařízení několika agentur nebyla dosud sladěna se společným přístupem; bere na vědomí zjištění Účetního dvora uvedené v jeho zprávě „Budoucnost agentur EU“, podle něhož byla zakládající nařízení 13 agentur v letech 2015 až 2019 přepracována, ale pouze pět návrhů bylo doprovázeno posouzením dopadů; vyzývá Komisi, aby pravidelně prováděla nezávislé hodnocení výkonnosti agentur;

24. je přesvědčen, že by měla být zavedena jasná pravidla týkající se vývoje a ukončování misí agentur;

25. domnívá se, že pro každou agenturu by mělo být provedeno posouzení dopadu a že by měla být systematicky přidávána doložka o přezkumu týkající se odůvodnění stanovených cílů agentury;

26. trvá na tom, že je třeba lépe předcházet tomu, aby se témata a oblasti působnosti jednotlivých agentur překrývaly;

27. vítá spolupráci se sítí agentur působících v oblasti SVV; vyzývá agentury, aby nadále rozvíjely součinnost a posilovaly vzájemnou spolupráci a výměnu osvědčených postupů za účelem zlepšení účinnosti;

28. vyzývá agentury, aby nadále rozvíjely součinnost a posilovaly spolupráci a výměnu osvědčených postupů s ostatními agenturami Unie za účelem zvýšení účinnosti (lidské zdroje, správa budov, IT služby a bezpečnost);

29. domnívá se, že je nezbytné posílit úlohu agentur jakožto středisek odborných znalostí a sítí;

30. vítá skutečnost, že síť agentur EU (dále jen „síť“) vytvořila pracovní skupinu pro sdílené služby a připravila strategický návrh nazvaný „Sdílené služby a kapacity 2.0“, aby podpořila spolupráci mezi agenturami; doporučuje, aby do něj byla začleněna doporučení Účetního dvora uvedená v jeho zprávě „Budoucnost agentur EU“, pokud jde o flexibilní využívání zdrojů (doporučení 1 a 2) a postavení agentur jakožto středisek pro sdílení odborných znalostí a vytváření sítí (doporučení 4);

31. poukazuje na pozitivní příklad spolupráce střediska ECDC s dalšími agenturami Unie, mimo jiné prostřednictvím sítě agentur EU; vybízí agentury, aby pokud možno spolupracovaly a vyměňovaly si osvědčené postupy, včetně např. těch, které se týkají práce z domova;

32. připomíná, že je důležité posílit digitalizaci agentur, pokud jde o jejich vnitřní chod a řízení, ale i zrychlit digitalizaci postupů; zdůrazňuje, že je třeba, aby agentury byly v tomto ohledu nadále aktivní, aby se tak za každou cenu zabránilo vzniku digitální propasti mezi nimi; upozorňuje však na to, že je třeba přijmout veškerá nezbytná bezpečnostní opatření s cílem předejít všem rizikům ohrožujícím on-line bezpečnost zpracovávaných informací;

33. připomíná, že každoroční výměna názorů vedená v příslušných výborech o ročních pracovních programech a víceletých strategiích agentur má zásadní význam pro zajištění toho, aby tyto programy a strategie byly v souladu se skutečnými politickými prioritami, zejména v souvislosti s prováděním zásad zakotvených v evropském pilíři sociálních práv; připomíná, že agentury mají nejvyšší kvalifikaci pro posuzování využívání zdrojů a hrají klíčovou úlohu při podpoře správných udržitelných projektů v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu; vyzývá Komisi, aby zajistila financování na podporu agentur Unie při zajišťování sociálního dialogu; konstatuje, že agentury Unie hrají klíčovou úlohu při zajišťování sociálního dialogu s orgány Unie;

Personální politika

34. konstatuje, že 32 decentralizovaných agentur zaměstnávalo v roce 2019 celkem 7 880 osob, včetně úředníků, dočasných zaměstnanců, smluvních zaměstnanců a vyslaných národních odborníků (oproti 7 626 v roce 2018), což v porovnání s předcházejícím rokem představuje podstatný nárůst, a to o 3,33 %;

35. vítá podrobnější a strukturovanější informace o genderové vyváženosti v agenturách;

36. vyjadřuje znepokojení nad tím, že v naprosté většině agentur celkově chybí genderová vyváženost mezi pracovníky vedení; konstatuje, že na úrovni vrcholného vedení vykázaly v roce 2019 rovnoměrné zastoupení žen a mužů tři agentury a v deseti agenturách byla ve vedení dobrá genderová vyváženost, avšak v 16 agenturách vyváženosti dosaženo nebylo (čtyři měly ve vedení pouze muže a jedna z nich pouze ženy); vyjadřuje politování nad tím, že ve strategii pro síť naprosto chybí rovnost žen a mužů; vyzývá agentury a síť agentur, aby otázku rovnosti žen a mužů začlenily do svých strategií a sladily ambice agentur s cílem Komise dosáhnout do konce roku 2024 50 % genderové vyváženosti na všech úrovních jejího vedení;

37. dále konstatuje, že pokud jde o genderovou vyváženost ve správních radách, v roce 2019 neexistovala žádná agentura s rovnoměrným zastoupením žen a mužů, v sedmi agenturách existovala dobrá rovnováha a ve 14 správních radách genderová vyváženost zajištěna nebyla; žádá členské státy a příslušné organizace, které se účastní činnosti správních rad, aby při jmenování svých členů do správních rad agentur zohledňovaly význam zajištění vyváženého zastoupení žen a mužů;

38. dále konstatuje, že pokud jde o celkový počet zaměstnanců, osm agentur má rovnoměrné zastoupení žen a mužů, 19 agentur má dobré zastoupení žen a mužů a ve třech agenturách genderová vyváženost chybí; vyzývá agentury, aby v budoucnu nadále usilovaly o vyvážené zastoupení žen a mužů;

39. se znepokojením konstatuje, že v roce 2019 tvořily ženy pouze 34 % členů nejvyšších rozhodovacích orgánů všech agentur Unie, a připomíná, že v agenturách Unie je třeba zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů v souladu se základními nařízeními, kterými se agentury zřizují; žádá proto agentury Unie, aby shromažďovaly a předkládaly údaje o vyváženém zastoupení žen a mužů ve všech kategorií vedoucích pracovníků (od nejnižší po nejvyšší úroveň), aby shromažďovaly základní údaje, na jejichž základě se agentury Unie vybízejí k tomu, aby řešily genderovou nerovnováhu ve vedení a usilovaly o začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do všech oblastí;

40. konstatuje, že zeměpisná vyváženost zaměstnanců agentur Unie o něco lépe odpovídá procentuálnímu rozložení populace EU-27 než zeměpisná vyváženost zaměstnanců Komise; bere na vědomí nedostatečné zastoupení osmi členských států, nadměrné zastoupení sedmnácti členských států a přibližnou rovnováhu v případě dvou členských států; vyjadřuje politování nad tím, že v agenturách chybí politiky ke zlepšení zeměpisně různorodého zastoupení mezi zaměstnanci; vyzývá agentury a síť, aby předložily plány pro dosažení tohoto cíle;

41. bere na vědomí, že podle informací od agentur strávil každý zaměstnanec v průměru 8,42 dny za rok v pracovní neschopnosti; vyjadřuje politování nad tím, že v současnosti nejsou k dispozici spolehlivé údaje, které by poskytly přehled o tom, kolik dní pracovní neschopnosti bylo způsobeno vyhořením, a to zejména proto, že několik agentur uvedlo, že příslušné údaje nemohou kvůli lékařskému tajemství poskytnout;

42. konstatuje, že na žádost orgánu příslušného k udělení absolutoria poskytly agentury údaje o snížení počtu zaměstnanců mezi lety 2013 a 2019 i informaci o tom, zda snížení počtu stálých a dočasných zaměstnanců bylo kompenzováno náborem většího počtu smluvních zaměstnanců a externích pracovníků; konstatuje, že agentury uvedly, že počet zaměstnanců byl ve vykazovaném období celkem snížen o 447 osob; konstatuje, že agentury dále uvedly, že v tomtéž období bylo vytvořeno 266 nových pracovních míst pro dočasné zaměstnance, takže celkový počet pracovních míst byl v zásadě snížen o 181 míst; dále konstatuje, že plány pracovních míst všech agentur byly v tomtéž časovém období sníženy o 32 pracovních míst pro stálé zaměstnance a že bylo vytvořeno 845 míst pro dočasné zaměstnance, což znamenalo čistý nárůst o 813 pracovních míst;

43. upozorňuje na vážné důsledky fluktuace zaměstnanců unijních agentur a vyzývá k uplatňování personálních a sociálních politik k nápravě situace;

44. s politováním konstatuje, že některé agentury čelí nedostatku pracovníků, a to zejména v případech, kdy jim jsou přiděleny nové úkoly, aniž by měly odpovídající počet zaměstnanců pro jejich provádění, a že orgán příslušný k udělení absolutoria je zejména znepokojen obtížemi, s nimiž se některé agentury potýkají při náboru kvalifikovaných pracovníků v konkrétních platových třídách, což je skutečnost, která omezuje celkovou výkonnost agentur a vyžaduje zaměstnávání externích pracovníků; připomíná v tomto ohledu doporučení 1 a 2 Účetního dvora uvedená v jeho zprávě nazvané „Budoucnost agentur EU“, pokud jde o zvýšenou potřebu flexibility, a vyzývá síť i Komisi, aby spolupracovaly na realizaci těchto doporučení v praxi; dále v této souvislosti připomíná, že zvláštní zpráva Účetního dvora o Evropském úřadu pro výběr personálu (EPSO) (zvláštní zpráva 23/2020) zdůrazňuje skutečnost, že stávající výběrový proces musí hledat flexibilnější metody výběrových řízení, díky nimž by instituce Unie uspokojily své okamžité potřeby týkající se náboru personálu; zdůrazňuje, že instituce Unie potřebují specializovanější personál, což je v případě agentur vzhledem k jejich specifickému mandátu zásadní; vyzývá Komisi, a zejména úřad EPSO, aby agenturám v tomto ohledu více pomáhaly a přizpůsobily své náborové politiky tak, aby lákaly pracovníky s nejvyšší kvalifikací a větší specializací; žádá Komisi a úřad EPSO, aby prokázaly určitou míru flexibility při přizpůsobování nabídek pracovních míst konkrétním podmínkám, a zajistily tak účinný nábor zaměstnanců; zdůrazňuje, že je důležité zlepšit výběrová řízení a přitažlivost pracovních míst v Unii; zdůrazňuje, že nedostatek zaměstnanců agentur představuje vážné riziko negativního dopadu na výkonnost i na dobré životní podmínky a fluktuaci zaměstnanců;

45. konstatuje, že agentury informovaly o celkem šesti osobách z řad bývalých poslanců Evropského parlamentu, bývalých komisařů nebo bývalých vysoce postavených úředníků, kteří pro některou z agentur vykonávali placenou činnost, a že se jednalo o čtyři bývalé poslance EP, jednoho bývalého komisaře a jednoho bývalého vysokého úředníka; konstatuje, že těmto osobám byly poskytnuty náhrady a proplacení vzniklých nákladů;

46. zdůrazňuje význam politiky dobrých pracovních podmínek; zdůrazňuje, že agentury by měly zajistit důstojné a kvalitní pracovní podmínky pro všechny zaměstnance;

47. vybízí agentury, aby dále rozvíjely dlouhodobý rámec politiky lidských zdrojů zaměřený na rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, celoživotní poradenství a profesní rozvoj, vyvážené zastoupení žen a mužů, práci z domova, zeměpisnou vyváženost a nábor a integraci osob se zdravotním postižením;

48. vyjadřuje politování nad tím, že některé členské státy úspěšně žádaly o to, aby měly agenturu na svém území, aniž by poskytly zázemí pro její zřízení a aniž by přijaly opatření ke zvýšení atraktivity svých pracovních míst při náboru zaměstnanců;

49. je znepokojen velikostí některých správních rad agentur, které Účetní dvůr označil za příliš velké a u nichž vysoký počet členů ztěžuje přijímání rozhodnutí a způsobuje značné administrativní náklady;

50. konstatuje, že Účetní dvůr zjistil nedostatky v náborových postupech agentur, pokud jde o řízení potenciálních střetů zájmů (jedna agentura), uplatňování zásady rovného zacházení nebo transparentnosti (tři agentury) a řádné zaznamenávání auditní stopy pro použitý postup (jedna agentura); vyjadřuje politování nad tím, že v souvislosti s probíhajícím výběrovým řízením došlo (alespoň ve třech agenturách) k případům, kdy členové poroty byly v podstatném střetu zájmů; zdůrazňuje, že nehlášené střety zájmů mohou být překážkou ve výběrových řízeních, jelikož způsobují značná zpoždění a finanční ztráty a poškozují pověst agentur;

51. konstatuje, že veřejná ochránkyně práv zjistila dva případy nesprávného úředního postupu ve věci 2168/2019/KR týkající se rozhodnutí Evropského orgánu pro bankovnictví schválit žádost výkonného ředitele, aby se stal výkonným ředitelem finanční lobbistické skupiny; vítá doporučení veřejné ochránkyně práv vydaná v tomto případě, zejména uplatnit v případě potřeby možnost zakázat vedoucím pracovníkům nástup do určitých funkcí po skončení jejich funkčního období, stanovit kritéria pro situace, kdy by takové přesuny byly v budoucnu zakázány, a zavést vnitřní postupy pro okamžité odnětí přístupu k důvěrným informacím v případě, že zaměstnanci přecházejí do jiného zaměstnání; vyzývá všechny agentury, aby tato doporučení začaly uplatňovat přednostně;

52. vyjadřuje znepokojení nad tím, že některé agentury se značně a po delší dobu spoléhaly na dočasné pracovníky; vyjadřuje politování nad tím, že v některých případech byli dočasní pracovníci placeni méně než zaměstnanci agentur působící na stejném pracovním místě; se znepokojením konstatuje, že při zadávání veřejných zakázek a podpisu smluv a rámcových dohod týkajících se náboru dočasných pracovníků byly zjištěny problémy s dodržováním předpisů; vyzývá agentury, aby důsledně dodržovaly interní pravidla; znovu vyzývá ke zlepšení opatření v oblasti plánování a výběrových řízení napříč agenturami;

53. oceňuje kroky agentur směřující k vytvoření prostředí bez obtěžování, jimiž jsou doplňková školení zaměstnanců a vedoucích pracovníků a zavedení důvěrníků; vybízí agentury, které takové kroky zatím nepodnikly, aby tak učinily, a agentury, které obdržely stížnosti na obtěžování, aby je řešily přednostně;

54. vybízí agentury Unie k tomu, aby zvážily přijetí strategie pro základní práva včetně odkazu na základní práva v kodexu chování, který by mohl vymezovat povinnosti zaměstnanců agentur a jejich vzdělávání; dále je vybízí, aby zvážily vytvoření mechanismu, který by zajišťoval odhalení a oznámení všech případů porušení základních práv a který by hlavní orgány dané agentury rychle upozorňoval na hrozící porušení základních práv; rovněž je vybízí, aby v příslušných případech zvážily zřízení funkce úředníka pro otázky základních práv přímo podřízeného správní radě, aby se tak zajistila určitá nezávislost na jiných zaměstnancích za účelem okamžitého řešení ohrožení lidských práv a neustálého zdokonalování politiky základních práv v rámci organizací; vyzývá agentury, aby o záležitostech spojených se základními právy vedly pravidelný dialog s organizacemi občanské společnosti a důležitými mezinárodními organizacemi; dále je vyzývá, aby se dodržování základních práv stalo základním referenčním prvkem v rámci spolupráce dotčené agentury s externími subjekty, zejména s členy vnitrostátních správních orgánů, s nimiž spolupracují na operační úrovni;

Veřejné zakázky

55. se znepokojením konstatuje, že Účetní dvůr formuloval ve 29 agenturách 82 připomínek k oblastem, v nichž je možné dosáhnout zlepšení; konstatuje, že většina připomínek se týká nedostatků v postupech zadávání veřejných zakázek, a že tomu tak bylo i v roce 2018; konstatuje, že tyto nedostatky se většinou týkají řádného finančního řízení a správnosti; naléhavě vyzývá agentury, aby doporučení provedly v praxi a odstranily nedostatky; znovu vyzývá Komisi, aby zvýšila své úsilí o zavedení jasných a jednotných rozpočtových opatření a postupů v agenturách s cílem řešit zjištěné problémy, které se znovu objevují ve většině agentur;

56. zdůrazňuje, že zadávání veřejných zakázek je u všech decentralizovaných agentur Unie i nadále hlavní oblastí náchylnou k chybovosti; vyzývá proto dotčené agentury působící v oblasti SVV, tj. Europol a CEPOL, aby zlepšily své postupy zadávání veřejných zakázek, a zajistily tak jejich naprostý soulad s příslušnými právními předpisy a následně dosáhly odpovídající rovnováhy mezi třemi pilíři udržitelného rozvoje – hospodářským, sociálním a environmentálním – a aby přitom dodržovaly zásady transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a nediskriminace; agenturu eu-LISA vyzývá, aby zlepšila postupy výběrového řízení; připomíná, že zadávání veřejných zakázek má zásadní význam pro splnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a jejích cílů udržitelného rozvoje;

57. se znepokojením konstatuje, že pouze jedna agentura Unie, totiž Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví, zveřejňuje zprávu o udržitelnosti; vyzývá všechny agentury, aby zavedly podávání zpráv o udržitelnosti, sladily své zprávy s prací OECD v oblasti zadávání veřejných zakázek a odpovědného chování podniků a s připravovanými právními předpisy Unie týkajícími se náležité péče podniků, zvýšily úsilí o zavádění digitalizovaných provozních řešení a zajistily rychlé zavedení evropského systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS), jak doporučuje Účetní dvůr; vyzývá agentury, aby věnovaly náležitou pozornost skladbě svých zdrojů elektřiny, a vybízí k nákupu elektřiny pocházející z obnovitelných zdrojů energie;

58. vítá větší využívání nástrojů elektronického zadávání veřejných zakázek agenturami Unie; konstatuje, že nejběžnějšími moduly e-PRIOR, které agentury používají, jsou elektronické zadávání zakázek, elektronické podávání nabídek a elektronická fakturace; vyzývá síť úředníků pro zadávání zakázek (NAPO), aby urychlila poskytování nástroje JRC pro řízení veřejných zakázek agenturám;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

59. se znepokojením konstatuje, že některé agentury Unie na svých internetových stránkách dosud nezveřejnily životopisy a prohlášení o zájmech členů správních rad, výkonného vedení a vyslaných odborníků; lituje skutečnosti, že některé agentury stále zveřejňují prohlášení o neexistenci střetů zájmů; zdůrazňuje, že není úkolem členů správní rady nebo výkonného vedení, aby sami o sobě prohlašovali, že nejsou ve střetu zájmů; opět žádá, aby všechny agentury používaly jednotný vzor prohlášení o zájmu; zdůrazňuje, že je důležité posílit stávající pravidla, zlepšit jejich provádění a podpořit homogenizaci při posuzování nebo řešení střetu zájmů a případů tzv. otáčivých dveří ve všech orgánech, agenturách a jiných institucích Unie; naléhavě žádá členské státy, aby zajistily, že všichni vyslaní odborníci zveřejní svá příslušná prohlášení o zájmech a životopisy na internetových stránkách příslušné agentury;

60. žádá, aby politiky ochrany oznamovatelů všech agentur Unie byly v souladu se směrnicí (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie;

61. připomíná, že studie „Střety zájmů a agentury EU“, která byla zveřejněna v lednu 2020, dospěla k závěru, že hlavním principem, o nějž by se měly opírat politiky agentur, aby byla možná účinná veřejná kontrola, je transparentnost; bere na vědomí rozdíly v rizikových faktorech, velikosti a vnějším tlaku mezi agenturami a potřebu přizpůsobit těmto rozdílům politiky v oblasti střetu zájmů; bere na vědomí doporučení uvedená v této studii s cílem zlepšit pravidla pro střet zájmů a dosáhnout větší soudržnosti a důslednosti a naléhavě vyzývá agentury, aby se těmito doporučeními řídily a aby průběžně posuzovaly a zlepšovaly své politiky se zřetelem k předpokládaným nebo domnělým střetům zájmů z roku 2019;

62. se znepokojením konstatuje, že ne všechny agentury informují o setkáních zaměstnanců agentur s externími zúčastněnými stranami, zejména o setkáních vedoucích pracovníků s organizacemi a osobami samostatně výdělečně činnými; vyzývá agentury, aby informovaly o těchto setkáních a tyto informace zpřístupnily na svých internetových stránkách s cílem zvýšit transparentnost svých činností;

63. vyzývá všechny agentury, aby se podílely na interinstitucionální dohodě o rejstříku transparentnosti pro zástupce zájmových skupin, která je v současné době předmětem jednání mezi Komisí, Radou a Parlamentem;

64. naléhavě vyzývá všechny agentury v oblasti SVV, aby přijaly opatření k zajištění důsledného dodržování předpisů Unie týkajících se transparentnosti a rovněž základních práv a norem v oblasti ochrany údajů; vyzývá je rovněž k důslednému dodržování finančních předpisů a vysokých standardů řízení;

Vnitřní kontroly

65. uznává připomínku Účetního dvora, že při používání interinstitucionálních smluv nesou agentury i nadále odpovědnost za uplatňování zásad zadávání veřejných zakázek na své konkrétní nákupy, a zdůrazňuje, že vnitřní kontroly agentur musí zajistit, aby tyto zásady byly dodržovány;

66. konstatuje, že na konci roku 2019 většina agentur uvedla, že uplatňovaly revidovaný rámec pro vnitřní kontroly a provedly roční hodnocení; naléhavě vyzývá k tomu, aby všechny agentury přijaly a uplatňovaly rámec pro vnitřní kontroly, a harmonizovaly tak své vnitřní kontroly s mezinárodními osvědčenými postupy, a aby zajistily, že vnitřní kontrola účinně a účelně podporuje rozhodovací proces; vyjadřuje politování nad tím, že v roce 2019 neprovedl útvar IAS v některých agenturách žádný audit;

67. konstatuje, že v roce 2019 bylo podle zprávy Účetního dvora týkající se opatření navazujících na připomínky z předchozích let 98 připomínek uzavřeno, na 71 připomínce se dosud pracovalo a u 16 připomínek se dospělo k závěru, že nejsou pod (plnou) kontrolou agentur, což znamená, že hlavní rozhodnutí o těchto 16 připomínkách musí přijmout Soudní dvůr Evropské unie, Komise nebo členské státy; vyzývá agentury, aby tyto připomínky důsledně řešily a dále zlepšovaly své rámce pro vnitřní kontroly;

Další připomínky

68. bere na vědomí, že podle zprávy Účetního dvora byly agentury, jež dříve sídlily v Londýně (Evropský orgán pro bankovnictví (EBA) a Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA)), v roce 2019 přesunuty ze Spojeného království a jejich účetní závěrky zahrnují položky související s náklady na tuto relokaci; dále konstatuje, že v případě agentury EMA uvedl Účetní dvůr informaci o dohodě, jíž agentura v červenci 2019 dosáhla se svým pronajímatelem ohledně toho, že své bývalé kancelářské prostory pronajme podnájemci, a to za podmínek, které budou v souladu s hlavní nájemní smlouvou, bude však i nadále odpovědná za splacení celé částky vyplývající z původní nájemní smlouvy;

69. poukazuje na to, že je nutný komplexní přístup, který by umožnil dostupnost domovských stránek agentur Unie pro osoby s jakýmkoli zdravotním postižením, jak je stanoveno ve směrnici (EU) 2016/2102, včetně dostupnosti v národních znakových jazycích; navrhuje zapojit do tohoto procesu organizace zastupující zdravotně postižené osoby;

70. konstatuje, že agentury uvedly, že věnují řádnou pozornost ochraně kybernetické bezpečnosti, s tím, že k nejběžnějším opatřením patří dohoda o úrovni služeb podepsaná mezi agenturou a Generálním ředitelstvím Evropské komise pro informatiku (a její skupinou pro reakce na počítačové bezpečnostní incidenty / CERT-EU) a používání systému ARES pro elektronickou správu dokumentů a záznamů; dále konstatuje, že 77 % agentur uvedlo, že již zavedly politiku v oblasti kybernetické bezpečnosti, zatímco zbývající agentury informovaly, že se nacházejí v různých fázích vývoje této politiky;

71. připomíná, že agentury byly vytvořeny pro specifické potřeby a že značný počet agentur byl zřízen v reakci na určité krize; souhlasí s postojem Účetního dvora vyjádřeným v jeho zprávě „Budoucnost agentur EU“, podle něhož musí být úloha konkrétní agentury znovu posouzena v různých fázích jejího provozního období, aby se ověřilo, zda je agentura stále relevantní a zda je její činnost v souladu s ostatními agenturami a partnerskými generálními ředitelstvími;

72. upozorňuje na rizika spjatá s využíváním externích konzultantů v oblasti IT a externího zajišťování rozpočtového či personálního řízení;

73. domnívá se, že zřízení a fungování agentur by mělo být flexibilní, aby přispělo k provádění politiky Unie a posílilo evropskou spolupráci; v tomto ohledu uznává názor Účetního dvora uvedený v jeho zprávě nazvané "Budoucnost agentur EU", že zřizování a fungování agentur je nedostatečně flexibilní a že jejich potenciál pro spolupráci na společných cílech politik v zájmu občanů by mohl být více využit;

74. připomíná, že evropští občané obecně nejsou informováni o existenci agentur, a to dokonce ani v zemích, kde se agentury nacházejí, a že občané dostávají jen velmi málo informací o přínosech agentur; vyzývá v této souvislosti agentury, aby i nadále rozvíjely své komunikační strategie a zvyšovaly svou viditelnost ve sdělovacích prostředcích a sociálních médiích s cílem zvýšit povědomí široké veřejnosti o své práci, výzkumu a činnostech;

75. bere na vědomí, že Účetní dvůr neověřil účetní závěrku Úřadu evropského veřejného žalobce za rok 2019, jelikož tento subjekt Unie ještě nezískal finanční autonomii;

76. poukazuje na nevyhnutelné obtíže, kterým čelí agentury v souvislosti s požadavkem na předložení jednotného programového dokumentu, zatímco odpovídající právní nástroje jsou stále předmětem jednání spolunormotvůrců, což vede k neuspokojivé situaci, kdy lze rozpočtové položky využívat předtím, než je přijat odpovídající právní nástroj; vyzývá Komisi, aby zlepšila svou komunikaci s agenturami s cílem lépe sladit předpokládané lhůty pro přijetí právních předpisů s odpovídajícími rozpočtovými položkami; poukazuje na doporučení Účetního dvora, aby Komise a agentury přidělovaly prostředky flexibilněji, a zároveň zdůrazňuje význam řádného podávání zpráv, transparentnosti a auditu;

77. připomíná, že Evropský orgán pro pracovní záležitosti (ELA) byl zřízen v březnu 2018 a zahájil svou činnost v říjnu 2019; zdůrazňuje, že je důležité, aby orgán ELA začal bezodkladně plně fungovat s cílem zlepšit uplatňování a prosazování práva Unie v oblasti mobility pracovních sil a koordinace sociálního zabezpečení, a zabezpečit tak spravedlivou mobilitu a účinné přeshraniční prosazování práv pracovníků; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba zajistit dostatečné finanční zdroje;

78. vyzdvihuje, že orgán ELA pomůže zajistit, aby byla pravidla Unie týkající se pracovní mobility a koordinace sociálního zabezpečení vymáhána účinně a spravedlivě, bude podporovat spolupráci vnitrostátních orgánů při vymáhání těchto pravidel a usnadní občanům a podnikům využívat přínosy vnitřního trhu; domnívá se, že ačkoli se čtyři agentury (Eurofound, Cedefop, ETF a EU-OSHA) zaměřují zejména na výzkum, mohly by užitečným způsobem podporovat práci orgánu ELA a podílet se na ní;

79. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení agenturám, které jsou předmětem právě probíhajícího postupu udělování absolutoria, Radě, Komisi a Účetnímu dvoru a aby zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* (řada L).